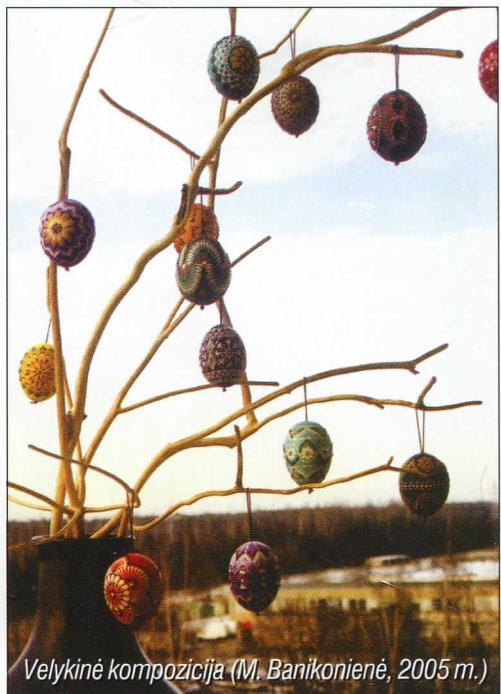
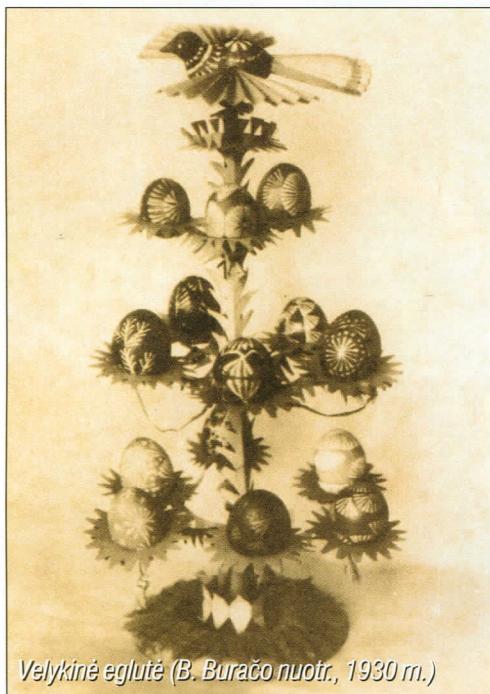

Kuriame velykinę eglutę

Sudarė
F. Marcinkas

N. Jurėnienės margučiai ir velykinė eglutė

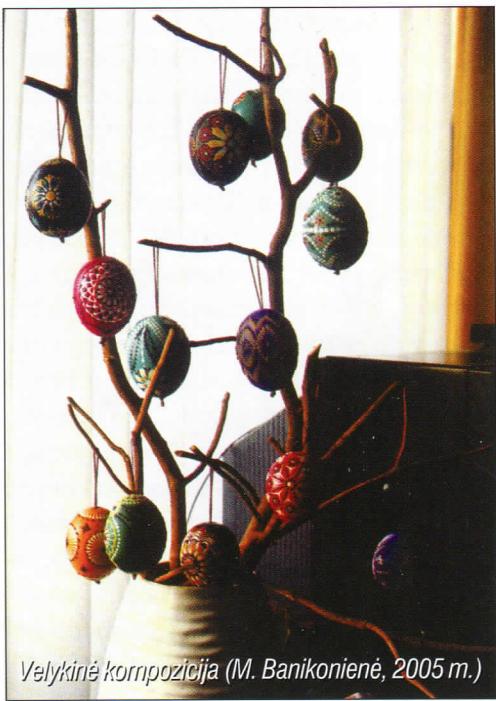
Velykinę eglutę 1930 m. jamžino B. Buračas. Analogiškas eglutes, stovus margučiams ir šiandien kuria margučių kūrėjos, kalviai, medžio drožėjai. Ispūdingai atrodo iš vytelių pinti stovai. Per Velykas margučiais puosiami langai, eglų šakos. Ispūdingai atrodo sausų medžių šakos, išstatyti į vazas ir apkabinėtos margučiai. Eglutės dažniausiai daromos su devyniom arba dvyliką šakų, ant jų įtaisomi lizdeliai kiaušiniams išstatyti. Tai tarsi savotiškas gyvybės medis, simbolizuojantis nemirtingumą, o jo viršūnėje įtaisytas lizdas – saugumo ir ramybės simbolis. Velykinė eglutė kartais apipinama rūtomis. Mat ši augalą globoja Marija, todėl jis nuo piktų kerų saugo ne tik nuotaką, bet ir namus.

Plačiau reikėtų pristatyti mirtą, Dievo garbinimo, taikos, nemirtingumo ir džiaugsmo siboli. Mirta minima ir Biblioje. Pasi baigus tvanui, Nojus iš Ararato kalno, kur buvo sustojęs jo laivas, pasiuntė balandį, snapė laikiusi mirtos šakelę. Todėl mirta

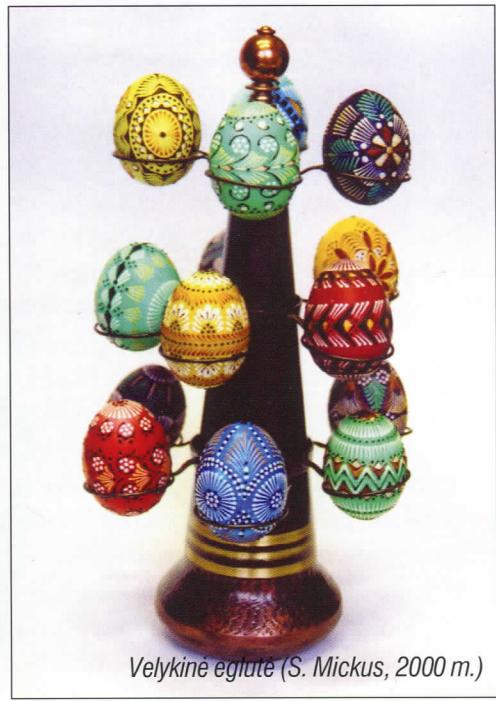
laikoma vilties simboliu. Jos šakelės puošė šventoves per šventes, jų vainikai ir puokštės būdavo įteikiami iškilmingomis dienomis. Mirta buvo vienas iš simbolių ir svarbiausių atributų krikščioniškų švenčių metu. Ipatijaus vienuolyno freskos vaizduoja Kristų, įteikiantį mirtų vainiką Dievo Motinai.

Paprotys naudoti mirtą vestuvių iškilmėse Europoje atsirado XVI amžiaus pabaigoje. Pasak legendos, 1583 m. vokiečio J. Fugerio duktė užsidėjo mirtų vainiką savo vestuvių dieną. Vėliau atsirado paprotys nešti vazoną su augančia mirta prieš procesiją, lydinčią jaunavedžius. Lietuvoje buvo paprotys puošti nuotaką net dviem mirtų vainikais. Didysis vainikas būdavo dedamas ant nuometo, mažasis – po nuometu. Mažajį vainiką galėdavo užsidėti tik pirmą kartą tekanti moteris.

Kaip kambarinis augalas, mirta populiarė ir dabar. Ja apipinamos velykinės eglutės, pinanami vainikai margučiams, žvakėms puošti.

Velykinė kompozicija (M. Banikonienė, 2005 m.)

Velykinė eglutė (S. Mickus, 2000 m.)

Šampano butelio papuošimas
(N. Jurénienė, 2007 m.)

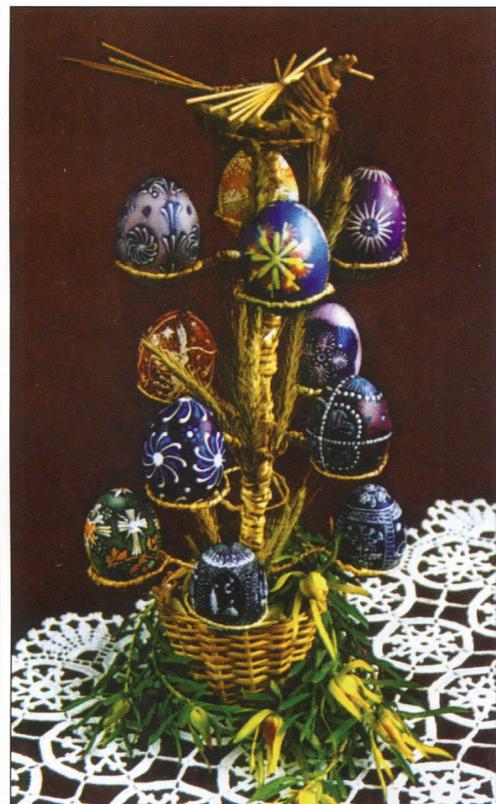
Kaltinė velykinė eglutė (S. Babikas, 1989 m.)

Margučių medži arba velykinę eglutę galima pasidaryti iš medžio, metalo arba vielos ir šiaudų.

Imama plona (apie 1–1,5 mm skersmens) lanksti, formą laikantį vielą. Iš jos išlankstoma 13 įvairaus ilgio detalių. Ilgiausiai detalei imame 40 cm ilgio vielą. Vienas jos galas susukamas 4,5 cm skersmens apskritimu. Maždaug 20 cm galas apskumas apie tą apskritimą, o likęs galas užlenkiamas statmenai tam apskritimui. Tai bus medžio kamienas ir viršūnėje lizdelio vieta paukščiukui. Tą vietą nuo pat apskritimo iki kamieno apačios apskame šlapiu viengubu perskeltu šiaudu. Kai vienas šiaudas baigiasi jį užtvirtiname šiaudo spalvos siūlu ir paslepiame užvyniodami kitą šiaudą ir t.t. – iki kamieno apačios. Neapvyniotą paliekame tik 3 cm galą, nes jį reiks pritvirtinti prie lentutės arba standaus puskartonio

pragrėžus tame vienos storio skylutę. Taip pat padaroma 12 šakų. Kiekvienai šakai imama 30 cm ilgio viela, susukamas „lizdelis“ paliekant 10 cm šakai ir pritvirtinama prie kamieno. Kai visos šakos ir kamienas apvynioti šiaudais, galima „medži“ surinkti. Pradedama nuo viršutinių šakų. Visi medžio vainikai turi po 4 margučių lizdelius, t.y. šakas. Šakas tvirtiname vielą ar stipriu siūlu. Kad tvirtinimų nebūtų matyti, viską apvyniojame šiaudais. Kamieną ir bent 3 apatinės šakas ištvirtiname 4–5 cm ilgio lentelėje ar puskartonio juostelėje pragrėžę 3 skylutes. Perkiame 3 vielutes ir ant dugno jas stipriai susukame. Po to į bet kokį indelį (pvz., į pintą krepšeli) įberiame smėlio, akmenukų ar pan. ir įstatome „medži“. Ant viršaus – iki pirmųjų šakų atsišakojimo – berriame akmenukų ar smėlio. Po medžiu pri-smaigstome sausų gėlių ar beržo šakelių su žirginėliais. Į paruoštą medži galima sudėti margučius. Ant viršaus patupdome velykinį „metų paukštį“. Jį lengva padaryti iš šiaudų ar žolių. Plonais siūlais surišame pluoštą šiaudų – bus paukščio kūnas. Iš 4–5 šiaudų, surištų per vidurį, padarome sparnus. Iš 5–7 šiaudų, sulenkštų per pusę ir surištų, padarome uodegą. Pritvirtiname sparnus ir uodegą prie kūno. Kad paukštis tupėtų, medžio viršūnėje padarome lizdą iš žolių arba šieno.

Medelio kamieną ir šakas taip pat galima papuošti sausomis gėlėmis, javų varpomis, netgi spalvotu popieriumi. Prie sausų šiaudų, kuriais apvyniotos medelių šakos ir kamienas, viską galima pritvirtinti siūlais arba PVA klijais.

N. Jurénienės velykinė eglutė ir margučiai